Svar på skriftligt spörsmål SSS 362/2025 rd

Svar på skriftligt spörsmål om begränsad förskrivningsrätt för farmaceuter och provisorer

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 362/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Pihla Keto-Huovinen /saml:

> Är regeringen redo att utreda huruvida farmaceuternas och provisorernas begränsade förskrivningsrätt kan stödja läkarnas arbete och underlätta tillgången till vård eller om det är möjligt att överväga att ändra vissa läkemedelsgrupper till egenvårdsläkemedel som kräver extra rådgivning och
>
> hur ämnar regeringen utnyttja internationella erfarenheter av utvidgande av farmaceuternas och provisorernas
> Förskrivningsrätt som en del av förbättrandet av tillgången till vård och minskningen av belastningen inom hälso- och sjukvården?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Social- och hälsovårdens yrkespersonlagar håller på att revideras. Som en del av detta har lagstiftningsbehoven i anslutning till förskrivning av läkemedel utretts separat. I detta arbete har man identifierat att det också kan finnas en potential i att utnyttja den kompetens som yrkesutbildade personer inom farmaci besitter. Som grund för det fortsatta arbetet har det föreslagits att en utredning om detta ska inledas, där även internationella erfarenheter och bevis beaktas. Beslut om att inleda en utredning eller utredningens omfattning har ännu inte fattats.

För närvarande är det legitimerade sjukskötare och som sjukskötare legitimerade hälsovårdare och barnmorskor samt optiker och munhygienister som har begränsad förskrivningsrätt. Särskilt när det gäller sjukskötare har man identifierat behov av att utvidga urvalet av begränsad förskrivningsrätt. Under det senaste årtiondet har befattningsbeskrivningen för yrkesutbildade personer inom farmaci (farmaceuter och provisorer) som arbetar inom social- och hälsovården utvecklats avsevärt: tyngdpunkten har flyttats från tekniska och logistiska uppgifter till kliniska sakkunniguppgifter, där målet för yrkesutbildade personer inom farmaci är att optimera patientens läkemedelsbehandling som en del av ett multiprofessionellt vårdteam. Till exempel på hälsostationerna i Helsingfors utför yrkesutbildade personer inom farmaci redan vaccinationer, uppdaterar medi-

cineringen, bedömer läkemedelsbehandlingar, bedömer vårdbehovet, fastställer doser av warfarin, handhar läkemedelshandledning för patienter samt utför förberedande arbete i anslutning till förnyande av recept för att underlätta läkarnas arbete.
Med beaktande av de begränsade resurserna inom social- och hälsovården bör man överväga att utnyttja den kompetenspotential som yrkesutbildade personer besitter effektivare. Fördelarna med och genomförbarheten av begränsad rätt att förnya recept under tillsyn av en ansvarig läkare för yrkesutbildade personer inom farmaci inom social- och hälsovården kunde utredas noggrannare. Det kan till exempel vara fråga om att förnya läkemedelsbehandlingen av kroniska sjukdomar med läkemedel enligt behandlingsrekommendationerna enligt läkarens vårdplan, vilket också kan bedömas för sjuksköterskornas del.

Urvalet av egenvårdsläkemedel bildas på basis av ansökan av innehavaren av försäljningstillstånd för läkemedelspreparatet. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea bedömer separat varje ansökan om läkemedelspreparat som söks för egenvård och kan foga villkor för expediering av enskilda egenvårdsläkemedel. Ett villkor kan vara att ytterligare information måste ges för expediering av egenvårdsläkemedel (ett egenvårdsläkemedel som kräver extra rådgivning). Det är fråga om en riskhanteringsåtgärd med vilken man strävar efter att förhindra att läkemedel används oändamålsenligt. Urvalet av preparat som kräver extra rådgivning kan således utvidgas om läkemedelsföretagen är initiativrika och Fimea godkänner nya preparat i denna grupp.

Helsingfors 19.11.2025

Social- och hälsovårdsminister Kaisa Juuso